

A Fővárosi Ítéletábra az 1000. sz. Ügyvédi Iroda (fél címe 1 fszt. 2., ügyintéző: dr. Dantesz Péter Antal ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) II. rendű, III.rendű felperes neve (III.rendű felperes címe) III. rendű és IV.rendű felperes neve (III.rendű felperes címe) IV. rendű felperesnek a Törös Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző dr. Törös Judit ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe.) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. június 6-án meghozott 29.G.41.739/2018/18. számú ítélete ellen a felperesek 20. sorszámon benyújtott fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 (tizenöt) napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes jogelődjével, az ... Bank Zrt.-vel 2007. június 15. napján 60....56 ügyletazonosítóval megkötött, deviza alapú kölcsönszerződés kezelési költségre vonatkozó 3.7. pontja, az árfolyamkockázatra vonatkozó 4.3.1. pontjának „tartozás esedékességének napjának” szövegrésze és I.9. pontja, továbbá a tartozás összegére a hitelező könyvei elfogadását tartalmazó 4.6. pontja tisztességtelen, ezért érvénytelen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: r.Ptk.) 209/A. § (2) bekezdése alapján. Jogkövetkezményként kérték a szerződés érvényessé nyilvánítását akként, hogy a felperesek alperes felé fennálló tőketartozása 2015. január 19-én 1.236.873 forint, amit 50 havi egyenlő részletben, havi 24.737,46 forint összegben vállaltak megfizetni.
- [2] A kezelési költséggel kapcsolatban sérelmezték, hogy a szerződés nem rögzíti, hogy az milyen szolgáltatás ellenértéke. A feltétel akkor világos és érthető a fogyasztó számára, ha magából a szerződéses rendelkezésből egyértelműen megállapítható, hogy a kezelési költséggel szemben az alperes milyen szolgáltatást nyújt. Utaltak a Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozatának 1. pontjára, valamint az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-26/13. számú ítéletének 67., 70. és 74. pontjaira.
- [3] Az árfolyamkockázat fogyasztókra terhelése körében az EUB C-26/13. és C-51/17. számú ítéleteire hivatkoztak és előadták, hogy azok öt együttes feltételt fogalmaznak meg a tájékoztatással kapcsolatban. Ezek: tájékoztatás a nemzeti fizetőeszköz súlyos leértékelődésének lehetőségéről; a külföldi kamatlábak megemelkedésének törlesztőrészekre gyakorolt hatásáról; továbbá mindazon körülményekről, amelyekről a szerződés megkötésekor a bank tudhatott, és amely körülmények a

későbbiekben a szerződés teljesítését befolyásolták. További feltétel a világos és érthető tájékoztatás a szerződés működési mechanizmusáról, ami alapján a fogyasztó ki tudja számítani a szerződés megkötésének időpontjában legalább a hitelének teljes költségét; és a tájékoztatásnak megfelelő időben kell megtörténnie.

- [4] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, mert álláspontja szerint egyik támadott feltétel sem tisztességtelen. A kezelési költség minden olyan szolgáltatás ellenértéke, amit nem fed le az ügyleti kamat, és ami a kölcsön folyósításával, elszámolásával, nyilvántartásával és a hitelezéshez kapcsolódó banki működéssel van összefüggésben, meghatározása pedig az általános szerződési gyakorlatnak megfelelően történt.

- [5] Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. A szerződés I.9. pontja egyszerű, közérthető nyelvezettel fogalmazza meg, hogy az árfolyamváltozás eredményeként a törlesztőrészlet jelentősen emelkedhet, amely kockázatot kizárólag az adósok kötelesek viselni. A 6/2013. Polgári jogegységi határozatra figyelemmel a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére.

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 78.536 forint perköltséget, valamint leletezés terhével rójanak le 38.212 forint eljárási illetéket.

- [7] Tényként rögzítette, hogy az I. rendű alperes 2007. június 6-án kölcsönkérelmet nyújtott be az alperesi jogelődhez, az ... Bank Zrt.-hez. Ebben kijelentette és aláírásával igazolta, hogy az Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól szóló kiadványban foglaltakat megismerte és tudomásul veszi, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönök a forintban nyilvántartott kölcsönhöz képest magasabb kockázatot jelentenek, tekintettel az esetleges árfolyamváltozásokra.

- [8] Az Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete ajánlása alapján elnevezésű irat (a továbbiakban: Ügyféltájékoztató) információkat tartalmazott az árfolyamváltozással és a kamatváltozással kapcsolatban is, szöveges és táblázatos, számszaki formában. Felhívta a figyelmet arra, hogy a hitel devizaneme és a forint közötti árfolyamváltozás hatással van mind a folyósítandó hitelösszegek, mint a törlesztőrészletek (tőke-, kamat- és kezelési költség tartozás) mértékére. Ha a szerződéskötés és a folyósítás között a forint árfolyama gyengül az adott devizával szemben, akkor több forint kerül folyósításra, de maximum a folyósítási limitnek megfelelő összeg. Ha viszont a forint árfolyama erősödik, akkor a folyósításra kerülő forintösszeg kevesebb lehet, mint amennyire az ügyfél a kölcsönszerződés megkötésekor számított. Ha a forint árfolyama gyengül, akkor a devizában kifejezett törlesztőrészlet forintba átszámított összege magasabb lesz, azaz „drágul” a hitel. A kamatváltozással kapcsolatban rögzítette az Ügyféltájékoztató, hogy a devizahitelek kamatai az euró és svájci frank kamatnövekedése miatt változhatnak. A hitelfelvételi döntés előtt érdemes szem előtt tartani, hogy hosszabb távon a forintkamatláb várható csökkenése, illetve a devizakamatlábak potenciális növekedése jelentősen mérsékelheti a devizaalapú hitelek jelenlegi előnyét.

- [9] Az I. rendű felperes ugyanezen a napon aláírta az alperesi jogelőd 410. számú átvételi elismervényét, amely szerint a kért kölcsönre vonatkozó általános szerződési feltételeket tartalmazó

Lakossági Hitelezési Üzletszabályzat egy példányát átvette, tudomásul véve, hogy a benne foglaltak a szerződés részévé válnak.

- [10] 2007. június 15-én a felperesek mint adósok és az alperes jogelődje mint hitelező **60....56** banki számon „Önálló zálogjoggal biztosított kölcsönszerződés deviza alapú kölcsönhöz” elnevezésű kölcsönszerződést kötöttek. A szerződés szerint a hitelező 49.451 svájci frank összegű, svájci frank devizanemben nyilvántartott kölcsönt nyújtott a felpereseknek hitelcél meghatározása nélkül. Az 1.1. pont értelmében az adós tudomásul veszi, hogy a bank a kölcsön összegéből legfeljebb 6.799.000 forintnak megfelelő (a banknak a folyósítás napjára jegyzett devizavételi árfolyamán átszámított) deviza összeget folyósít, amely deviza összeg tartalmazza a szerződés 3.2. pontjában meghatározott folyósítási jutalékot is. A kölcsön futamideje 20 év, a törlesztőrészek száma: 240. A féléves kamatperiódusonként változó ügyleti kamat induló mértéke évi 4,9 %.
- [11] A kölcsönszerződés 3.7. pontja szerint az adós az igénybe vett kölcsön összege után a kölcsön első részlete folyósításának időpontjától havonta a bank által egyoldalúan változtatható mértékű kezelési költséget köteles fizetni, melynek induló mértéke évi 1,9 %.
- [12] A kölcsön induló havi törlesztőösszege a kölcsön teljes összegének idénybe vételét feltételezve 380,41 svájci frank. A kölcsön, valamint az ügyleti kamat és a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztő összeget. A kölcsönszerződés 4.3.1. pontja rögzítette, hogy az adós a fizetési kötelezettségét legkésőbb a tartozás esedékességének napján érvényes, a hitelező által az adott devizanemre meghatározott és az üzletszabályzatban rögzítettek szerint közzétett devizaeladási árfolyamon köteles teljesíteni úgy, hogy a forint ellenérték legkésőbb az esedékesség napján a megjelölt számlán rendelkezésre álljon.
- [13] A kölcsönszerződés I.9. pontja a kockázatfeltáró nyilatkozatot tartalmazza, amely szerint a szerződés jelen pontjában a kölcsön kockázataival kapcsolatban az adós kijelenti, hogy az erre vonatkozó, az alperes által részére nyújtott részletes tájékoztatást megismerte, megértette, a devizahitel igénybevételével együtt járó és kizárólagosan őt terhelő kockázatokkal tisztában van. Tudomása van különösen azon árfolyamkockázatról, hogy a futamidő alatt a forintnak a svájci frankhoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változása (azaz a folyósításkor érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése) esetén a devizában megállapított törlesztőrészek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Jelen szerződés aláírásával adós tudomásul veszi, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ő viseli. Kijelenti továbbá, hogy az árfolyamkockázatból adódó lehetséges hatásokat alapos megfontolás tárgyává tette, és a kockázatot fizetőképességének és vagyoni helyzetének megfelelően mérlegelve vállalta, a bankkal szemben igényt az árfolyamkockázatból eredően nem érvényesít.
- [14] A IV.4. pontban a felek megállapodtak abban, hogy a szerződésekben nem szabályozott kérdésekben az Üzletszabályzatban és a hiteltípusra közzétett Hirdetményben foglaltak, valamint a Polgári Törvénykönyv rendelkezései és a bankkölcsönökről szóló mindenkor hatályos jogszabályokban foglaltak az irányadóak. Megállapították, hogy a bank valamennyi szerződő fél részére a szerződés aláírását megelőzően kellő időben átadta az üzletszabályzatot, és felhívta figyelmüket az üzletszabályzatban foglalt általános szerződési feltételekre, különös tekintettel annak az előtörlesztés és az ingatlanbiztosíték bérbe adásának feltételeire vonatkozó, más hitelintézetektől eltérő rendelkezéseire, valamint azon rendelkezéseire, amelynek a szerződő felek részére hátrányos jogkövetkezményeket tartalmaznak. Az adós és a zálogkötelezett kijelentette továbbá, hogy a hitelező üzletszabályzatát és a jelenleg érvényes hirdetményét szintén megismerte és magára kötelezőnek elfogadta.

- [15] Az üzletszabályzat 4.1.3. pontja szerint a hiteldíj elemeinek fizetési esedékességét és beszedésének módját a mindenkor érvényes és hatályos Hirdetmény és az egyes hitel jogviszonyokra vonatkozó szerződések tartalmazzák. A 4.1.4. pont értelmében, ha a hitelszerződés másként nem rendelkezik, a kölcsöntőke, a kamat, valamint a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezi a havi törlesztő összeget. Az üzletszabályzat 4.2.1.h) pontja a kezelési költséget rögzíti, mint a hiteldíj egyik összetevőjét, míg a 4.2.8. pont a kezelési költség fogalmát. E szerint az ügyfél a fennálló tőketartozás összege után a folyósítás időpontjától az ügyfél fizetési kötelezettsége teljesítésének időpontját megelőző napig terjedő időszakra kezelési költséget köteles fizetni, melynek mértéke változó. A kezelési költség a 4.2.2. pontban meghatározott módokon számítandó.
- [16] Ítéletének jogi indokolásában az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperesek és az alperesi jogelőd fogyasztói szerződést kötöttek, a per tárgyává tett kikötések pedig általános szerződési feltételnek minősülnek.
- [17] A kezelési költséggel kapcsolatban kifejtette, hogy az nem tartozik sem a főszolgáltatást, sem a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó feltételek közé, tisztességtelensége ezért érdemben vizsgálható. Ennek során arra kell figyelemmel lenni, hogy a kezelési költséggel szemben áll-e ellenszolgáltatás, illetve a feltételek az átlagos fogyasztó számára világosak és érthetőek-e. A kezelési költségre vonatkozó rendelkezések egyértelműek, a költség összege, kiszámítási módja a szerződés és az üzletszabályzat alapján átlátható. Nem sérti az adósok érdekét, ha egy százalékban meghatározott átalánydíjat a szerződés devizanemében határoznak meg. A hitelezőnek az átalány jellegre figyelemmel nem kellett egyes szerződésekre lebontania a felmerült költségeket.
- [18]találta a felperesek azon hivatkozását, hogy a kezelési költséssel szemben nem áll alperesi ellenszolgáltatás. A kezelési költség a hitel kihelyezését követően a kölcsönrel kapcsolatos nyilvántartások vezetésével, a felperesek részére megküldött banki tájékoztatókkal, a hitellel kapcsolatos könyvelési tevékenységgel kapcsolatos költségek fedezésére szolgál. Ezen tevékenységek elvégzése nem csak a hitelező, hanem az adósok érdeke is.
- [19] A hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: r.Hpt.) 2. sz. mellékletének 10.3. pontja rögzíti, hogy a hitel és pénzkölcsön nyújtása milyen adminisztratív intézkedésekkel jár együtt, a 206. § pedig tartalmazza a hitelező nyilvántartás-vezetési kötelezettségét. Ezen műveletek elvégzése a hitelező részére nyilvánvalóan költségeket okoz. Az r.Hpt., valamint a kölcsönszerződés részét képező üzletszabályzat 4.1.1., 4.1.2., 4.1.3., 4.1.4., 4.2. pontja alapján egyértelmű, hogy az alperes jogosult a kezelési költség felszámítására, az erre vonatkozó 3.7. pont tisztességtelenségét ezért nem látta megállapíthatónak.
- [20] Az árfolyamkockázat adósra telepítésével kapcsolatban az elsőfokú bíróság idézte a 6/2013. és a 2/2014. Polgári jogegységi határozatot. Kiemelte, hogy az I. rendű felperes a szerződést és a kapcsolódó iratokat saját nyilatkozata szerint is elolvasta.
- [21] Önmagában a szerződés I.9. pontja elégséges tájékoztatás nyújt az árfolyamkockázatról. A szavak általánosan elfogadott jelentése és a szövegkörnyezet alapján az átlagos, figyelmesen olvasó fogyasztó számára egyértelműen felismerhető volt a devizaelszámolású kölcsönszerződésekből eredő árfolyamkockázat fennállta, korlátlan mértéke. A tájékoztatás nem csak alaki és nyelvtani szempontból volt világos és egyértelmű. A szerződés egyértelműen rögzítette a devizaelszámolású szerződések kockázatát, illetve az árfolyamok elmozdulásának következményeit. Az adósok reálisan

nem juthattak arra a következtetésre, hogy az árfolyamkockázat nem valós vagy korlátozott mértékű, az I.9. pont alapján nemcsak a forint leértékelődésének lehetőségével, hanem annak a fizetési kötelezettségeikre gyakorolt hatásával is tisztában kellett lenniük.

- [22] Ezen túlmenően az I. r. felperes már a szerződés megkötése előtt a kölcsönkérelemben, illetve az Ügyféltájékoztatóban is részletes ismertetést kapott az árfolyamváltozás hatásairól. Ezt a tájékoztatást a felperesi oldal már a szerződés megkötése előtt kilenc nappal megkapta, ami elegendő idő annak áttekintéséhez.
- [23] A világos és érthető tájékoztatás követelménye nem jelenti azt, hogy a hitelezőnek konkrét számításokat kellene végeznie vagy az átlagos fogyasztó részére nem átlátható makrogazdasági összefüggésekről kellene informálnia az adósokat. A perbeli kockázatfeltárás megfelel az EUB C-51/17., C-186/16. és C-26/13. számú ítéleteiben rögzített követelményeknek is. Mindezek alapján alaptalannak találta a 4.7.1. pont vitatott szövegrészére és a 9. pont érvénytelenségére történő felperesi hivatkozást.
- [24] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést kérve annak megváltoztatását és a keresetnek történő helytadást a kezelési költség és az árfolyamkockázat tekintetében. Másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérték. Fellebbezésük nem érintette a 4.6. pont érvénytelenségének megállapítása iránti kereset elutasítását.
- [25] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság jogszabálysértően értékelte a bizonyítás eredményét. A felperesek ugyanis vitatták az elsőfokú eljárásban, hogy az Ügyféltájékoztatót átvették volna, a bizonyítatlanság hátrányos következményeit pedig az alperes terhére kell róni. A 410. számú nyomtatvány nem utal az alperes által hivatkozott Ügyféltájékoztatóra. A hitelkérelem (209. számú nyomtatvány) nem tartalmaz olyan megfogalmazást, hogy bármilyen tájékoztató anyagot átadtak volna a fogyasztóknak. A szöveg ráadásul „Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól” elnevezésű iratra hivatkozik, amelynek elnevezése nem egyezik meg az alperes által csatolt nyomtatványával. Utóbbi ráadásul a PSZÁF ajánlására utal, holott keletkezésének időpontjában, 2005. május 30-án még nem volt ilyen jellegű ajánlása a PSZÁF-nak, az csak 2006. november 7-én jelent meg. Kétséges ezért, hogy létezett-e egyáltalán a hitelkérelem benyújtásának időpontjában a kérdéses tájékoztató.
- [26] Hivatkoztak a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.652/2018/10., valamint az EUB C-449/13. számú ítéletére, amelyből levonható a következtetés, hogy a kölcsönkérelemben szereplő szabványzáradék önmagában nem alkalmas az abban megfogalmazottak bizonyítására, a bizonyítási terhet nem fordítja meg. Minderre figyelemmel a tájékoztatást kizárólag a szerződést tartalmazó okirat alapján kell vizsgálni.
- [27] A felpereseknek nem állt kellő idő a rendelkezésükre a szerződés tényleges áttanulmányozására. Írásos tájékoztatással legelőször a szerződéskötéskor találkoztak, amikor a közjegyző ismertette velük a szerződés tartalmát. Az EUB C-51/17. számú ítéletének 76. pontjára figyelemmel az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a fogyasztót kellő időben tájékoztatta. A 41/1997.(II.5.) Korm. rendelet is előírta, hogy a szerződés tervezetét még a szerződéskötés előtt ismertessék a fogyasztóval, és az utóbb hatályba lépett 2009. évi CLXII. törvény értelmében is legalább három napot kell biztosítani a fogyasztó számára a tervezet áttanulmányozására.

- [28] A szerződés tartalmilag sem felel meg az EUB C-186/16. és C-51/17. számú ítéletében meghatározott követelményeknek. A tájékoztatásnak ugyanis ki kell terjednie legalább a nemzeti fizetőeszköz súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak változásának törlesztőrészekre gyakorolt hatására. A szerződés kamatváltozásra vonatkozó feltételei azonban tisztességtelennek bizonyultak, így azokra nem hivatkozhat az alperes a tájékoztatás kapcsán sem. A szerződés I.4.3.1. és I.9. pontjaiból legfeljebb jelentős mértékű tehernövekedésre lehet következtetni, korlátlanra nem. Az észszerűen körütekintő fogyasztó nem vállal a fizetőképességét és vagyoni helyzetét meghaladó kockázatot. Az Európai Parlament és a Tanács 2014/17/EU irányelve a jelentős mértékű kockázatot 20% mértékben határozza meg és kizárja a kockázat korlátlan viselésének lehetőségét.
- [29] Az alperes feladata volt, hogy a felek közötti információs különbséget kiegyenlítse, ennek keretében pedig, hogy a felpereseket tájékoztassa az árfolyamváltozást kiváltó okokról (pl. monetáris politika, a fizetőeszköz iránti kereslet megváltozása, vásárlóerő- és kamatparitás, reálkamatlábak, a fizetési mérleg alakulása, makrogazdasági, politikai stabilitás vagy instabilitás). Ezen információk hiányában a fogyasztó nincs abban a helyzetben, hogy ténylegesen átlássa a szerződés gazdasági következményeit.
- [30] A kezelési költséggel kapcsolatban hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság nem végezte el az EUB C-621/17. számú ítéletben meghatározott szempontrendszer vizsgálatát. Erre figyelemmel kérték az ítélet hatályon kívül helyezését, mert a vizsgálatra nem kerülhet sor a fellebbezési eljárásban.
- [31] A fellebbezés további indoklásában előadták, hogy a kezelési költség felszámítására lehetősége volt az alperesnek, csak rögzítenie kellett volna a szerződésben, hogy azért milyen szolgáltatást nyújt. A jogszabály nem állapítja meg a kezelési költség fogalmát, a kezelési költség mögött rejlő tényleges szolgáltatások körét, ezért arról a feleknek kell megállapodniuk. A perbeli szerződés azonban ilyen megállapodást nem tartalmaz, nem utal az r.Hpt. 2. számú mellékletének 10. pontjára sem. A DH törvények hatálya alá tartozó szerződések érvénytelenségével kapcsolatos perekkel foglalkozó konzultációs testület 2016. szeptember 28-ai ülésének emlékeztetője szerint önmagában az is megalapozza egy költségelem kikötésének tisztességtelenségét, ha a szerződésből nem állapítható meg egyértelműen, hogy az milyen szolgáltatás ellentételezéseként jár.
- [32] A Kúria BH2020. 180 számú eseti döntése szerint a fogyasztóval szerződő félnek kell bizonyítania, hogy a kezelési költség nem okoz aránytalanságot. A bank felszámíthatja ugyan a tényleges adminisztrációs költségeit, azonban a perbeli esetben a kezelési költség a svájci frank árfolyamához igazodik, holott a költségek nem svájci frankban merülnek fel. A költség így elszakad valódi funkciójától és árfolyamnyereség elérését teszi lehetővé a hitelezőnek. A bank minden esetben 1,9%-os mértékű költséget számít fel, ami nagyobb kölcsönösszegeknél nagyobb kezelési költséget eredményez, holott a banknak nem merül fel arányosan több költsége.
- [33] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Kifejtette, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatban három tájékoztatásra került sor: az Ügyféltájékoztatóban, a kölcsönkérelemben és a kölcsönszerződés I.9. pontjában. Ezek megfelelnek az EUB ítéleteiben rögzített követelményeknek. A 409. számú nyomtatványnak nincs relevanciája, mert a 209. számú nyomtatvány és a fenti nyilatkozatok igazolják a tájékoztatás megfelelő voltát. Hangsúlyozta, hogy a csatolt Ügyféltájékoztató mindenben megegyezik a felperesek részére átadott dokumentumokkal.
- [34] A kezelési költséggel kapcsolatban utalt az r.Hpt. 2. számú mellékletének 10. pontjára és a Kúria EBH2012.G.4. számú döntésére, amelyekre figyelemmel a kezelési költség jelentése és tartalma az

átlagos fogyasztó számára nem kérdéses, fogalmát a pénzügyi ágazati jogszabályok kivétel nélkül használják. A kezelési költség a kölcsönszerződés elsődleges tárgyát adó főkötelezettségre vonatkozik, tisztességtelensége így nem vizsgálható. Ezen túlmenően a kölcsönszerződés nyilvántartásával, elszámolásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, behajtásával, illetve forrásfinanszírozással kapcsolatos adminisztratív szolgáltatások árát állapítja meg. A kikötés tisztességes értékarányossági szempontból is.

- [35] A fellebbezés alaptalan.
- [36] Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálta felül a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: r.Pp.) 253. § (3) bekezdése alapján. Fellebbezés hiányában az r.Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett az elsőfokú ítéletnek a szerződés 4.6. pontja tisztességtelensége megállapítása iránti keresetet elutasító rendelkezése.
- [37] A fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást túlnyomórészt helytállóan állapította meg, amit az ítélet tábla az alábbiakkal egészít ki.
- [38] Az üzletszabályzat 5.3.1. pontja szerint, ha a hitelszerződés másként nem rendelkezik, a bank a kölcsön vagy hitel futamideje alatt évente egy alkalommal, az ügyleti év végét követő 30 napon belül - az ügyleti év utolsó napjára vonatkozóan - írásbeli elszámolást küld az ügyfélnek a fennálló hiteltartozásról, annak aktuális összegéről, a fizetett járulékok összegéről.
- [39] Az így kiegészített tényállásra figyelemmel az ítélet tábla osztja az elsőfokú bíróság jogi következtetéseit, az ítéletet ezért annak helyes indokaira utalva, az r.Pp. 254. § (3) bekezdése alapján hagyta helyben. A fellebbezés tartalmára utalva az alábbiakra mutat rá.
- [40] Az árfolyamkockázat adós általi viselésével kapcsolatban az elsőfokú bíróság helyesen értelmezte az irányadó jogszabályokat, a Kúria jogegységi határozatait és az EUB értelmező ítéleteit.
- [41] Helytállóan utalt arra, hogy a kölcsönszerződés I.9. pontja önmagában elégséges tájékoztatást tartalmaz. Az I.9. pontból egyértelműen megállapítható, hogy a forint svájci frankhoz viszonyított gyengülése a törlesztőrészek növekedéséhez vezet. Így az árfolyamkockázat működési mechanizmusa félreérthetetlenül kitűnik a tájékoztatásból. Az alperesi jogelőd arra is felhívta a figyelmet, hogy a változás akár jelentős mértékű tehernövekedést eredményezhet, ezért a felperesek értékelni tudták a forint súlyos leértékelődésének veszélyét, valamint ennek a saját pénzügyi kötelezettségeikre gyakorolt hatását is. Mivel a nyilatkozat szerint a kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben az adós viseli, az sem lehetett kétséges, hogy a kockázatnak nincs felső határa. A nyilatkozat az elvárt figyelemfelhívó jelleggel is rendelkezik annak rögzítésével, hogy az adós alapos megfontolás tárgyává tette a kockázatból fakadó lehetséges hatásokat és annak viselését fizetőképességének és vagyoni helyzetének megfelelően mérlegelve vállalta.
- [42] Nem osztja az ítélet tábla a felperesek azon hivatkozását, hogy tájékoztatást kellett volna kapniuk a kamatváltozást befolyásoló körülményekről és a kamatlábak jövőbeni alakulásáról. A hiteldíj (és ennek keretében a kamat) hitelező általi egyoldalú változtatásának lehetősége és az árfolyamváltozás következményeinek adósra terhelése eltérő, egymástól független szerződési feltételeken keresztül valósul meg, a per tárgyát az utóbbi feltételek képezték. A perbeli szerződés

esetében a deviza kamatlábak változása közvetlen módon nem befolyásolja az adósok fizetési kötelezettségét. Az árfolyamok változását előidéző makrogazdasági tényezők bemutatása, a pénzpiacok működésével kapcsolatos közgazdasági ismeretek megosztása pedig nem volt feladata a hitelezőnek. Az ítéletábra ebben a körben osztja a Fővárosi Ítéletábra 9.Pf.20.770/2018/5/II. számú ítéletében kifejtetteket, amelynek értelmében a közgazdasági törvényszerűségekre vonatkozó részletes tájékoztatás éppen negatívan befolyásolná a laikus fogyasztó általi érthetőséget, illetve megtevesztő is lenne, mert az árfolyamokra nemcsak az ismert közgazdasági mechanizmusok, hanem bármilyen egyéb politikai, társadalmi változás vagy előre nem látható válság is kihathat, amelyekről nem lehetséges előzetesen tájékoztatni a fogyasztókat.

- [43]hivatkoztak a felperesek arra, hogy nem állt kellő idő a rendelkezésükre a szerződés áttanulmányozására, illetve hogy ne lenne megfelelő, ha magában a szerződésben szerepel a tájékoztatás. Az ítéletábra osztja a BDT2016. 3457 számú eseti döntésben kifejtett érveket, amelyek szerint a szerződő felektől általában elvárható, hogy csak olyan szerződést írjanak alá, amelynek a tartalmát megértették, és amelynek tartalma megfelel a szerződéses akaratuknak. A fogyasztónak még a szerződés megkötése - a szerződésből eredő kötelezettségek vállalása - előtt lehetősége van az árfolyamváltozásból rá háruló kockázatok mérlegelésére akkor is, ha a kockázatteltáró nyilatkozatot maga a szerződés tartalmazza. Nem értékelhető a hitelező terhére, ha az adós nem fordít kellő időt a szerződés és a kockázatteltáró nyilatkozat elolvasására és értelmezésére.
- [44] Helytállóan hivatkozott továbbá arra az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek már 2007. június 6-án, kilenc nappal a szerződéskötést megelőzően megkapták és aláírták a 209. számú kölcsönkérelem nyomtatványt. Ez az irat is rögzíti, hogy - az árfolyamváltozásokra figyelemmel - a devizában nyilvántartott kölcsönök magasabb kockázatot jelentenek a forintkölcsönökhöz képest.
- [45] Okszerűen mérlegelte az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat annak megítélésakor is, hogy a felperesek megkapták-e az Ügyféltájékoztatót. Az általuk aláírt kölcsönkérelem „Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól” elnevezésű kiadványra utal, és ezzel megegyezik az alperes által A/9. szám alatt csatolt irat elnevezése. Annak nincs érdemi jelentősége, hogy utóbbi egy külön sorban szereplő megjegyzés szerint a PSZÁF ajánlása alapján készült. A tájékoztató tartalmi vizsgálatából is az tűnik ki, hogy a forint- és a devizahitelek kockázatának összehasonlító bemutatását tartalmazza, így a kölcsönkérelem hivatkozása tartalmilag is megfelel a kérdéses Ügyféltájékoztatónak.
- [46] A Fővárosi Ítéletábra felperesek által hivatkozott 16.Gf.40.652/2018/10. számú közbenső ítélete eltérő tényállású ügyben született, ahol a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem lehetett megállapítani, hogy az adós által ténylegesen átvett tájékoztató azonos-e az általa aláírt nyilatkozatban hivatkozott irattal. Jelen perben eltérő az alperes személye, a szerződés és az adósok által aláírt nyilatkozat (kölcsönkérelem) szövege, valamint a tájékoztató anyag elnevezése is, így a hivatkozott határozat jelen perben nem lehet irányadó.
- [47] Az EUB C-449/13. számú ítélete az Európai Parlament és a Tanács 2008/48/EK irányelve alapján született, ami a perbeli szerződés megkötését követően lépett hatályba, így a döntés jelen perben nem lehet releváns. Ezen túlmenően az adott esetben a kölcsönkérelem nem egy olyan szabványzáradékot tartalmaz, amely pusztán utal a tájékoztatás megtörténte, hanem konkrétan megnevez egy tájékoztató anyagot, amelyet az adósok megismertek, és ami a perben rendelkezésre áll, tartalma vizsgálható.

- [48] A 2009. évi CLXII. törvény ugyancsak a szerződés megkötését követően lépett hatályba, így a perbeli szerződés esetében nem alkalmazható. A THM rendelet 12. §-a pedig nincs összefüggésben az árfolyamkockázat viselésével és az arról szóló tájékoztatással.
- [49] A fentiekre figyelemmel helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a szerződés I.4.3.1. pontjának megjelölt szövegrésze és I.9. pontja nem tisztességtelen.
- [50] A kezelési költséggel kapcsolatban helyesen hivatkoztak a felperesek arra, hogy az EUB C-621/17. számú ítéletében meghatározott szempontok szerint kell értékelni a feltétel tisztességtelenségét. Az elsőfokú bíróság ítélete még az EUB döntése előtt született, így arra nem utalhatott, a szükséges vizsgálatot azonban elvégezte, jogi következtetéseivel az ítélet tábla egyetért. Az 1/2014. (VI. 30.) PK véleményben foglaltak szerint ez lényeges eljárási szabálysértésnek nem minősíthető, és az EUB ítéletben kifejtett szempontok további nagy terjedelmű, az elsőfokú eljárás megismétlését szükségessé tevő bizonyítás lefolytatását nem igénylik, ezért a vizsgálat a másodfokú eljárás keretei között is elvégezhető, így az ítélet hatályon kívül helyezése nem volt indokolt. Az EUB ítéletére figyelemmel ezért az ítélet tábla az alábbi kiegészítést teszi.
- [51] Tévesen állítja az alperes a fellebbezési ellenkérelmében, hogy a kezelési költség a főszolgáltatást meghatározó szerződési feltétel. Az EUB C-621/17. számú ítélete hangsúlyozza, hogy „a 93/13 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése szerint a feltételek tisztességtelen jellegének megítélése nem vonatkozik sem a szerződés elsődleges tárgyának a meghatározására, sem pedig az árak vagy díjazásnak az ellenértékként szállított árunak vagy nyújtott szolgáltatásnak való megfelelésére, amennyiben ezek a feltételek világosak és érthetőek. E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy a szerződés azon feltételeit, amelyek az említett rendelkezés értelmében a „szerződés elsődleges tárgyának” fogalmába tartoznak, úgy kell érteni, mint amelyek e szerződés alapvető szolgáltatásait állapítják meg, és amelyek - ilyenekként - jellemzik azt. Ezzel szemben azok a feltételek, amelyek magának a szerződéses kapcsolatnak a lényegét meghatározó feltételekhez képest járulékos jelleggel rendelkeznek, nem tartozhatnak az említett fogalomba [...] A kérdést előterjesztő bíróságnak kell megítélnie az érintett kölcsönszerződés természetére, általános rendszerére és kikötéseire, valamint azon jogi és ténybeli összefüggésekre tekintettel, amelyekben az elhelyezkedik, hogy az érintett feltétel az adós azon szolgáltatása alapvető elemének minősül-e, amely abból áll, hogy a hitelező által a rendelkezésére bocsátott összeget visszafizesse” (31-33. pontok).
- [52] A kérdést vizsgálva a Kúria a felperesek által is hivatkozott BH2020. 180 számon közzétett irányadó döntésében kifejtette, hogy az irányelv 4. cikk (2) bekezdése szerinti, a tisztességtelenség vizsgálhatóságának kivételét jelentő feltételeket megszorítóan kell értelmezni. A 2/2014. Polgári jogegységi határozat rögzítette, hogy a főszolgáltatást megállapító szerződési rendelkezéseknek azok tekinthetők, amelyek a szerződés jellemző szolgáltatását határozzák meg. Az r.Ptk. 523. §-a szerint a kölcsönnyújtásnak, azaz a főszolgáltatásnak az ellenértéke a kamat (számos esetben a kölcsönszerződés kizárólag kamatfizetési kötelezettséget ír elő). A felek ugyanakkor megállapodhatnak a kamaton felül más fizetési kötelezettségben is, de az nem minősül a főszolgáltatás ellenértékének, ezért tisztességtelensége az irányelv 5. cikke alapján vizsgálható.
- [53] A vizsgálat szempontjait az EUB C-621/17. számú ítélete, illetve a Kúria fenti döntése rögzíti. Ennek értelmében három követelmény - az átláthatóság, a jóhiszeműség és az egyensúly - teljesülése esetén minősül tisztességesnek a kikötés.

- [54] Az átláthatóság világos és érthető megfogalmazást jelent. Az EUB döntése hangsúlyozza, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, nem kívánja meg, hogy a fogyasztói kölcsönszerződésben foglalt egyedileg meg nem tárgyalt (az alapügy tárgyát képező és hasonló) szerződési feltételekben, amelyek a fogyasztót terhelő kezelési költség és folyósítási jutalék összegét, azok kiszámításának módját és teljesítésének idejét pontosan meghatározzák, az érintett összegek ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatást is részletezzék. Az a körülmény, ha a kezelési költség ellenében nyújtott konkrét szolgáltatások egyértelmű beazonosítását nem teszi lehetővé a szerződés, a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó kárára a jóhiszeműség követelményeivel ellentétben. A beazonosítható szolgáltatás nélküli díjfizetési kötelezettség előírása abban az esetben nem átlátható, ha nem tudható, hogy azt miért kell fizetnie a fogyasztónak.
- [55] Az r.Ptk. 523. § (1) bekezdése értelmében a kölcsönszerződésben a hitelező főkötelezettsége a pénzösszeg rendelkezésre bocsátása, amellyel kapcsolatban merülhetnek fel költségei, azoknak ebben az esetben vagy a szerződésből, vagy a szerződéskötést megelőzően keletkezett egyéb okiratokból beazonosíthatóknak kell lenniük. Az EUB ítéletének 43. pontja értelmében annak van jelentősége, hogy a ténylegesen nyújtott szolgáltatások jellege a teljes egészében tekintett szerződésből észszerűen érthető vagy levezethető-e. Ezenkívül a fogyasztónak képesnek kell lennie annak ellenőrzésére is, hogy nincs-e átfedés a különböző költségek, vagy az azok ellenében nyújtott szolgáltatások között.
- [56] A „teljes egészében tekintett” szerződésnek részét képezik a felek megállapodásán túl mindazok a diszpozitív jogszabályi előírások, amelyekről a felek egyező akarattal nem tértek el, illetve a kógens jogszabályi rendelkezések is.
- [57] Helytállóan utalt ezért az elsőfokú bíróság arra, hogy a tisztességtelenség vizsgálata során figyelemmel kell lenni az r.Hpt. előírásaira is. A 2-es számú melléklet III.7. pontja szerint a kamat az adós által a kölcsönt nyújtónak az igénybe vett kölcsön használatáért, kockázatáért fizetendő. A 2-es számú melléklet I.10.3. pontja rögzíti, hogy a hitel- és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység a hitelképesség vizsgálatával, a hitel- és kölcsönszerződések előkészítésével, a folyósított kölcsönök nyilvántartásával, figyelemmel kísérésével, ellenőrzésével, a behajtással kapcsolatos intézkedéseket is magában foglalja. A 206. § pedig nyilvántartás-vezetési kötelezettséget ír elő a hitelezőnek.
- [58] Ilyen kötelezettséget az elszámolásra vonatkozóan a szerződés 5.3.1. pontja tartalmaz, ekként a „teljes egészében tekintett” szerződésből világosan kitűnik, hogy milyen adminisztratív szolgáltatások nyújtására köteles az alperes. Az is megállapítható, hogy a kezelési költség nincs átfedésben az adós egyéb fizetési kötelezettségeivel. A kezelési költség mértéke, számítási módja, fizetésének esedékessége ugyancsak világosan és érthetően szerepel a szerződésben.
- [59] Tévesen hivatkoznak a felperesek arra, hogy a kezelési költség mértéke nem függhet a kölcsön összegétől és az árfolyamok változásától. Nincs akadálya ugyanis annak, hogy a hitelező az adminisztratív szolgáltatások ellentételezését ne tételes elszámolás alapján, hanem átalányként írja elő, különös tekintettel arra, hogy ezen költségek, személyi és dologi kiadások lebontása az egyes szerződésekre szinte lehetetlen. Az átalányként történő felszámítás esetében pedig észszerű és méltányos, ha az adósok az általuk igénybe vett kölcsön tőkeösszegével arányos mértékű kezelési költséget fizetnek. Ebből pedig deviza alapú szerződések esetében szükségszerűen következik, hogy a költség is követi az árfolyamok - akár kedvező, akár kedvezőtlen - változását.

- [60] A kezelési költség évi 1,9%-os mértéke nem haladja meg az átlagos piaci mértéket, erre a felperesek az elsőfokú eljárásban sem hivatkoztak, sőt a 10. sorszámú jegyzőkönyvben kifejezetten úgy nyilatkoztak, hogy nem a kezelési költség mértékét vitatják, így a támadott feltétel gazdasági értelemben sem okozott egyenlőtlenséget.
- [61] Erre figyelemmel az alperes észszerűen elvárhatta, hogy tisztességes és méltányos eljárása esetén a fogyasztó az egyedi tárgyalást követően elfogadja a kezelési költségre vonatkozó feltételt. Ezzel a kikötés a C-415/11., „Aziz” ítélet 66. pontja szerinti teszt alapján nem sérti a jóhiszeműség követelményét.
- [62] Helytállóan jutott ezért az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a per tárgyává tett egyik feltétel sem tisztességtelen, ezért érdemben helyes döntését az ítéletábra az r.Pp. 253. § (2) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.
- [63] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a felpereseket a r.Pp. 78. § (1) bekezdése és 82. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte a jogi képviselővel eljáró alperes másodfokú perkötségének megfizetésére, melynek összegét a jogi képviselő által kifejtett tevékenység figyelembevételével mérlegeléssel, a másodfokú eljárás kisebb munkaterhe alapján állapította meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint.

Budapest, 2020. november 4.

dr. Buglyó Gabriella s.k.
a tanács elnöke

. Csonka Balázs s.k.
előadó bíró

dr. Szunyogh Zsófia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

Terecskeiné Ilosvay Mónika
bírósági ügyintéző